

برای استقرار این ذخیره‌سازها در ایران شناسایی شده و یکی دو طرح کوچک نیز در حال ورود به مرحله اجراست. برای سال آینده، برنامه‌ای در حدود ۳۰۰۰ مگاوات ظرفیت ذخیره‌سازی در نظر گرفته شده است؛ رجی مشهدی ابراز امیدواری می‌کند دست‌کم هزار مگاوات از این ظرفیت به‌صورت پراکنده و در نقاط مورد نیاز شبکه اجرا شود تا هم محدودیت‌های شبکه کاهش یابد و هم امکان استفاده بهتر از نیروگاه‌های بزرگی که با سرمایه‌گذاری سنگین احداث شده‌اند فراهم شود.

۱ ضرورت ایجاد جذابیت اقتصادی برای جذب سرمایه‌گذاری در حوزه ذخیره‌ساز

یکی از انتقادهای مطرح‌شده در نشست، اقتصادی نبودن ذخیره‌سازها برای سرمایه‌گذاران بود. رجی مشهدی این نگرانی را می‌پذیرد و تأکید می‌کند سیاست‌های وزارت نیرو ثابت و ایستا نخواهد بود.

به گفته او، اگر مشخص شود سرمایه‌گذاری در یک بخش متوقف شده یا مشوق‌های موجود کارایی لازم را ندارند، سیاست‌ها باید تغییر کنند تا جذابیت اقتصادی دوباره ایجاد شود.

او امنیت سرمایه‌گذاری را یک اصل ضروری می‌داند؛ اما یادآور می‌شود در کشورهای دیگر نیز تعرفه‌های خرید تضمینی برای همیشه ثابت باقی نمانده‌اند. این تعرفه‌ها معمولاً برای چند سال اعمال شده و با بلوغ فن‌آوری و بازار، کاهش یافته یا با سیاست‌های دیگری جایگزین شده‌اند.

بنابراین، از نگاه معاون وزیر نیرو، باید مسیری روشن برای سرمایه‌گذار تعریف شود؛ مسیری که هم امکان اصلاح سیاست‌ها متناسب با تحولات فن‌آوری را فراهم کند و هم اشتیاق بخش خصوصی برای سرمایه‌گذاری را از بین نبرد.

۲ راه‌اندازی تابلوی برق سبز از اقدام‌ها مهم اقتصادی در حوزه تجدیدپذیرها

رجی مشهدی راه‌اندازی تابلوی برق سبز را یکی از اقدام‌ها مهم اقتصادی در حوزه تجدیدپذیرها می‌داند و می‌گوید این بازار با استقبال مناسبی روبه‌رو شده است.

برخی سرمایه‌گذاران ممکن است درباره وجود تقاضای کافی برای برق تولیدی خود نگران باشند؛ اما با تصویب آیین‌نامه مربوط به بند «ب» ماده ۴۳، تقاضای جدید و قابل توجهی ایجاد شده است. مقررات مرتبط با این بخش قرار بود در تیرماه ابلاغ و اجرایی شود، اما به دلیل دریافت و بررسی دیدگاه‌های فعالان و صاحب‌نظران، اجرای آن با حدود دو ماه تأخیر به شهریور ماه موکول شده است. قیمت‌های خرید برق نیز ثابت نخواهد ماند و متناسب با سازوکارهای خرید تضمینی اصلاح می‌شود. نیروگاه‌های کوچک و متقاضیان فروش برق نیز می‌توانند از ظرفیت تجمیع‌کننده‌ها استفاده کنند.

۳ تجمیع‌کننده‌ها؛ حلقه اتصال نیروگاه‌های کوچک به بازار

معاون برق و انرژی وزیر نیرو، تجمیع‌کننده‌ها

یا نهادهای واسط را یکی از مهمترین اجزای توسعه مردمی تجدیدپذیرها می‌داند و ادامه می‌دهد: وظیفه این نهادها، تجمیع ظرفیت نیروگاه‌های کوچک، مدیریت تولید و عرضه برق آن‌ها در بازار است؛ بدون چنین سازوکاری، حضور تعداد زیادی تولیدکننده کوچک در بازار برق با پیچیدگی و هزینه بالایی همراه خواهد بود.

آیین‌نامه فعالیت تجمیع‌کننده‌ها در وزارت نیرو تهیه شده و برای دریافت نظر نهادها، انجمن‌ها و اتاق بازرگانی در گردش است.

رجی مشهدی تأکید می‌کند اگر هدف، کاهش هزینه سرمایه‌گذاری و فراهم کردن امکان حضور نیروگاه‌های کوچک در بازار برق باشد، فعالیت تجمیع‌کننده‌ها باید هرچه سریع‌تر سامان یابد. او همچنین به ظرفیت پلتفرم‌ها و کسب‌وکارهای جدید در توسعه مردمی انرژی‌های تجدیدپذیر اشاره

صنعت برق، سیاستی ثابت و تغییرناپذیر ندارد. فن‌آوری، بازار، نحوه مصرف و شکل تولید برق در حال تغییر است و سیاست‌های امروز نمی‌توانند الزاماً با سیاست‌های دو یا ده سال آینده یکسان باشند. در این مسیر، سرمایه‌گذار باید از امنیت و چشم‌انداز روشن برخوردار باشد

می‌کند و معتقد است، در کنار زیرساخت فناوریانه، بستر فکری و اجتماعی لازم نیز در جامعه ایران برای فعالیت این پلتفرم‌ها وجود دارد.

۴ هدف ۳۰ هزار مگاوات بدون تقویت شبکه محقق نمی‌شود

با وجود تأکید بر توسعه نیروگاه‌های کوچک و پراکنده، رجی مشهدی تقویت کردورهای اصلی انتقال برق را برای تحقق اهداف بلندمدت ضروری می‌داند.

به گفته او کردورهای اصلی با ولتاژ ۴۰۰ کیلوولت و بالاتر باید تقویت شوند؛ زیرا اگر دولت واقعاً قصد داشته باشد ظرفیت تجدیدپذیرها را به ۳۰ هزار مگاوات برساند، شبکه فعلی در برخی مناطق پاسخ‌گوی انتقال این حجم از انرژی نخواهد بود.

در صورت توسعه نیافتن شبکه انتقال، گلوگاه‌های متعدد ایجاد می‌شود و بخشی از برق تولیدی نیروگاه‌ها به دلیل محدودیت شبکه از دست خواهد رفت. این وضعیت به معنای اتلاف تولید و تحمیل خسارت به سرمایه‌گذار و اقتصاد کشور است.

رجی مشهدی مسئولیت توسعه خطوط و اتصالات اصلی شبکه را بر عهده دولت می‌داند و می‌گوید این زیرساخت‌ها باید با منابع عمومی توسعه یابند. اما اتصال محلی نیروگاه به نزدیک‌ترین نقطه شبکه باید جزو تعهدات سرمایه‌گذار خصوصی باشد. او در عین حال تأکید می‌کند که تقویت شبکه، توسعه ذخیره‌سازها و مدیریت مصرف باید هم‌زمان پیش بروند و هیچ‌یک به‌تنهایی پاسخ‌گوی شرایط آینده نخواهد بود.

۵ تجدیدپذیرها تنها راه حل ناترازی نیستند

معاون برق و انرژی وزیر نیرو توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر را در شرایط کنونی یک ضرورت حیاتی می‌داند؛ اما تأکید می‌کند نباید همه مسائل صنعت برق را فقط از این مسیر دنبال کرد.

بهینه‌سازی مصرف، تکمیل بخش بخار نیروگاه‌های سیکل ترکیبی، متنوع‌سازی سبد تولید و توسعه نیروگاه‌های اتمی نیز باید در برنامه صنعت برق باقی بمانند؛ ممکن است برخی از این ظرفیت‌ها دیرتر وارد مدار شوند، اما برای امنیت انرژی کشور ضروری‌اند.

از نگاه او، دشواری‌های تأمین برق و سوخت، با وجود همه تلخی‌ها، می‌تواند فرصتی برای برداشتن گام‌های بزرگ‌تر در حوزه انرژی‌های تجدیدپذیر باشد؛ مشروط بر آنکه توسعه ظرفیت تولید با آماده‌سازی شبکه، ایجاد سازوکارهای اقتصادی و مشارکت بخش خصوصی همراه شود. جمع‌بندی سخنان رجی مشهدی این است که صنعت برق، سیاستی ثابت و تغییرناپذیر ندارد. فن‌آوری، بازار، نحوه مصرف و شکل تولید برق در حال تغییر است و سیاست‌های امروز نمی‌توانند الزاماً با سیاست‌های دو یا ده سال آینده یکسان باشند. در این مسیر، سرمایه‌گذار باید از امنیت و چشم‌انداز روشن برخوردار باشد؛ اما هم‌زمان باید بپذیرد که با بلوغ فن‌آوری و تغییر شرایط بازار، مدل‌های حمایتی نیز اصلاح خواهند شد.

دولت نیز باید نقش خود را در توسعه زیرساخت‌های اصلی، افزایش انعطاف‌پذیری شبکه و ایجاد بازارهای مناسب ایفا کند و در مقابل، بخش خصوصی مسئولیت سرمایه‌گذاری، اتصال محلی و اجرای تعهدات پروژه را بر عهده گیرد.

در چنین چارچوبی، خورشید و باد دیگر صرفاً منابعی مکمل نیستند. آن‌ها به بخشی از بازی اصلی صنعت برق تبدیل شده‌اند؛ همان «همهان جدیدی» که به تعبیر معاون برق و انرژی وزیر نیرو باید برای حضور در شبکه جا باز کرد.

اما این همهان برای ماندن، فقط به نیروگاه و پنل نیاز ندارد؛ شبکه‌ای منعطف، ذخیره‌سازهای پراکنده، بازار اقتصادی، تجمیع‌کننده‌های فعال، خطوط انتقال تقویت‌شده و قواعدی متناسب با واقعیت‌های تازه صنعت برق نیز باید آماده شوند.

